

समृद्ध समाज

SAMRIDDHA SAMAJ NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

९ जनामा कोरोना संक्रमण पुष्टि

हेटौडा: मकवानपुरमा सोमबार ९ जनामा कोरोना संक्रमण पुष्टि भएको छ । ९४ जनामा गरिएको पीसीआर परीक्षणमा ७ जना र २८ जनामा गरिएको एन्टिजेन परीक्षणमा २ जनामा कोरोना संक्रमण देखिएको स्वास्थ्य कार्यालय मकवानपुरले जनाएको छ । संक्रमण हुनेमा हेटौडा उपमहानगपालिकाका, मकवानपुरगढी गाउँपालिकाका र थाहा नगरपालिकाका रहेका छन् । पछिल्लो २४ घण्टामा १ जना कोरोना संक्रमितको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेमा मतहरी १ का ४५ वर्षीय पुरुष रहेको स्वास्थ्य कार्यालय मकवानपुरले जनाएको छ । योसँगै जिल्लामा कोरोनाका कारण मृत्यु हुनेको संख्या १ सय ६४ जना पुगेको छ ।

वर्षः ११ अङ्कः २७८ २०७८ मङ्गलबार १४ सेप्टेम्बर २०२१, Tuesday - पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५/-

अपराध न्यूनीकरणमा ध्यान दिन मन्त्री शाक्यको निर्देशन

समाज संवाददाता

हेटौडा: बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौडाले २०७८ सम्मको वस्तुस्थिति प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेको छ । बागमती प्रदेश प्रहरी प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक (डीआइजी) प्रकाशजंग कार्कीको नेतृत्वमा बागमती प्रदेश प्रहरीका एसपी नवराज अधिकारी र ईश्वर थापाले बागमती प्रदेशको आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्री डा. अजयकान्ति शाक्यसमक्ष प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको हो । प्रतिवेदन प्रस्तुतपछि सम्बोधन गर्दै मन्त्री शाक्यले भौतिक संरचनाले सुसज्जित हुँदा अपराधमा कमी नआउने भन्दै अपराध मानिसको मानसिकतासँग, मानिसको व्यवहारसँग र वातावरणसँग निर्भर हुने कुरा भएको बताउनुभयो । 'मानसिकरूपमा चेतनशील, विवेकशील, करुणा र मैत्री भावनाले भरिपूर्ण अबल नागरिक बनाउन सबै लाग्नुपर्छ', मन्त्री शाक्यले भन्नुभयो, 'त्यसो भयो भनेमात्रै सुखी नेपालीको अभियान सफल हुनेछ ।' मन्त्री शाक्यले आन्तरिक मामिला मन्त्रालयले आगामी दिनमा बजेट निर्माण गर्दा प्रदेश प्रहरीसँग समन्वय गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै अपराध न्यूनीकरण गर्ने र आदर्श समाज निर्माण गर्ने सन्दर्भमा प्रदेश प्रहरीलाई आवश्यक सहयोग गर्ने बताउनुभयो । 'नैतिक शिक्षा र नागरिक चेतना अभिवृद्धि गर्ने शिक्षा विद्यालयस्तरदेखि नै पढाउने सिकाउने गर्नुपर्दछ', मन्त्री शाक्यले भन्नुभयो, 'नैतिक आचरण राम्रो भयो र मेरो कारणले अरुलाई दुःख/अपठेरो हुनु हुँदैन भन्ने भावना, आचरण र व्यवहार अभिवृद्धि

गर्न सकियो भयो भनेमात्रै समाजमा अपराध, विकृतिजन्य व्यवहारजस्ता कुराहरू आफै कम भएर जान्छन् । उहाँले स्रोत साधनको पर्याप्तता नभए पनि भएको स्रोत साधन उपयोग गरेर अपराध न्यूनीकरण गर्न, दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न र कानून कार्यान्वयन गर्न बागमती प्रदेश प्रहरीलाई निर्देशन दिनुभयो । सोही अवसरमा डीआइजी कार्कीले बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालयको वस्तुस्थिति प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउनुभएको थियो । वस्तुस्थिति प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै उहाँले अपराध रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्न स्रोत परिचालनको व्यवस्था गर्नुपर्ने, अत्याधुनिक डिजिटल चेकपोइन्ट निर्माण गर्नुपर्ने, प्राकृतिक स्रोत-साधनको अबैध दोहन रोकन सरकोकारवालासँग समन्वय गरी नियन्त्रण गर्नेजस्ता कुरामा मन्त्रालयबाट उल्लेख्य सहयोगको अपेक्षा गरेको बताउनुभयो । उहाँले उपत्यकाका तीन जिल्ला काठमाडौँ, भक्तपुर र ललितपुरबाहेक प्रदेशका बाँकी १० जिल्ला आफ्नो कार्यक्षेत्र रहेको भन्दै बागमती प्रदेश प्रहरीको दशवटै जिल्लामा पूर्वाधार विकास तथा विस्तार गर्दै गरेको बताउनुभयो । '२०७६ सालदेखि बागमती प्रदेश सरकारले बजेट दिँदै आएको छ', कार्कीले भन्नुभयो, 'बागमती प्रदेश सरकारले यसपाली पनि प्रहरी कार्यालयहरू निर्माणका लागि ४८ करोड रूपैयाँ बजेट छुट्याएको छ । भौतिक पूर्वाधार पूर्णरूपमा निर्माण गर्न थप बजेटको अवश्यकता छ ।' उहाँले सीसी क्यामरा जडान गर्न, सुरक्षाका विभिन्न उपकरणहरू खरिदलगायतका लागि बजेट व्यवस्थापन

भएको जानकारी गराउनुभयो । कार्कीले बागमती प्रदेशमा प्रहरीको दरबन्दी ७ हजार ९ सय ८१ जना रहेकोमा हाल ५ हजार ३ सय २४ जनामात्रै कार्यरत रहेको बताउनुभयो । 'कारागारको अवस्था मजबुत नभएकाले समय-समयमा कारागारबाट कैदीबन्दी भर्ने गरेको अवस्था छ', डीआइजी कार्कीले भन्नुभयो, 'कैदीबन्दीको आचरण सुधारका लागि व्यावसायिक सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने, कारागारको भौतिक संरचना पुनर्निर्माण तथा मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था छ ।' गत वर्षभन्दा अपराधका घटनामा न्यूनीकरण हुँदै गएको भन्दै उहाँले थप उपकरणहरू, स्रोत-साधन भए अपराधलाई अझै न्यूनीकरण गरेर जान सकिने उल्लेख गर्नुभयो । लागूऔषध, मानव बेचबिखनजस्ता संगठित र सामाजिक अपराध न्यूनीकरण हुँदै गएको भन्दै उहाँले आन्तरिक मामिला मन्त्रालयको मातहतमा पुनर्स्थापन केन्द्र खोल्न सकेको अवस्थामा दुर्घटना न्यूनीकरणमा थप सहज हुने बताउनुभयो । कोरोना करहका कारण आत्महत्याको घटनामा वृद्धि भएको, जबरजस्ती करणीको घटना बढेको वस्तुस्थिति प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ । कार्कीले आफन्त, छरछिमेक र नातेदारबाट नै जबरजस्ती करणीका घटना बढेको भन्दै त्यसलाई न्यूनीकरणका लागि पनि परिवारभित्रै थिरेर सचेतना कार्यक्रम गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । डीआइजी कार्कीले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा ८ सय २३ जनाले आत्महत्या गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा ९ सय ३५ जनाले आत्महत्या गरेको तथ्यांक प्रस्तुत गर्नुभयो । आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा १ हजार ३६ ले आत्महत्या गरेको बागमती प्रदेश प्रहरीको तथ्यांक छ । त्यसैगरी तथ्यांकअनुसार आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा बागमती प्रदेशमा चक्काजाम २५, नेपाल बन्द २, धर्ना १०, विरोध जुलुस तथा प्रदर्शन २ सय १६, मशाल जुलुस ३६ पटक भएको देखिएको छ । बागमती प्रदेशमा कुनै पनि भूमिगत समूह नरहेको, पछिल्लो राजनीतिक अवस्थामा परिवर्तन देखिए पनि अवस्था सामान्य रहेको पनि तथ्यांकमा उल्लेख छ ।

असोज ८ गतेदेखि नयाँ नोट वितरण

काठमाडौँ: दशैंका लागि नेपाल राष्ट्र बैंकले नयाँ नोट वितरण गर्ने भएको छ । राष्ट्र बैंकका कार्यकारी निर्देशक रेवती नेपालले ४ असोजदेखि बालुवाटार कार्यालय र प्रशिक्षित प्रादेशिक कार्यालयहरूबाट नयाँ नोट वितरण हुने जानकारी दिए । 'क' वर्गका बैकहरूले समेत दशैंका लागि नयाँ नोट वितरण गर्नेछन् । धेरैजसो बैकहरूमा नयाँ नोट पुगिसकेको उतले जानकारी दिए । केही विकास बैक र फाइनेन्स कम्पनीहरू समेतले नयाँ नोट लगिसकेका छन् । हरेक वर्ष दशैंमा नयाँ नोट वितरण गर्दै आएको राष्ट्र बैंकले गत वर्ष कोरोनाका कारण नयाँ नोट वितरण गरेको थिएन । यस वर्ष कोरोना संक्रमण निकै घटेपछि राष्ट्र बैंकले नयाँ नोट वितरण गर्न लागेको हो । केही वर्ष पहिलेसम्म दशैंका लागि नयाँ नोट लिन राष्ट्र बैंकमा विधानदेखि नै सर्वसाधारणहरू लाइन लाग्ने गरेका थिए । तर बैकहरूमा पठाउने र क्षेत्रीय कार्यालयहरू समेतले वितरण गर्ने भएकाले विगतको जस्तो ठूलो भीडभाड नहुने राष्ट्र बैंकले बताएको छ । कार्यकारी निर्देशक नेपालका अनुसार प्रतिव्यक्ति १८ हजार ५ सय रूपैयाँका दरले नयाँ नोट वितरण हुनेछ । (स्रोत: अनलाइनखबर)

प्रहरीको सक्रियतामा भेटिए कैलाशका ३ बालबालिका

समाज संवाददाता
हेटौडा: घरबाट विद्यालय जान्छु भनि निस्किएर बेपत्ता भएका मकवानपुरका ३ बालबालिका प्रहरीको सक्रियतामा फेला परेका छन् । कैलाश गाउँपालिका-९ स्थित कालिका माविमा अध्ययनरत ३ बालबालिका आइतबार काठमाडौँमा फेला परेका हुन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरको समन्वयमा उनीहरूलाई आइतबार साँझ काठमाडौँ महानगरीय प्रहरीको टोलीले फेला पारेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरले जनाएको छ । घरबाट पढ्न विद्यालय निस्केका कैलाश-९ का ११ वर्षीया

बाटुली सुनार, १० वर्षीया सुष्मा योञ्जन र १३ वर्षीय बोध सुनारलाई काठमाडौँमा हिँडेरिहेको अवस्थामा प्रहरीले फेला पारेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरका प्रहरी निरीक्षक देवेन्द्र दासले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार आइतबार बिहानबाट बेपत्ता भएका बालबालिकाहरू गाडीमा काठमाडौँमा पुगेका हुन् । काठमाडौँमा उनीहरूको फुपुको घर भएको र यसअघि पनि उनीहरू काठमाडौँ गइरहने गरेको अनुसन्धानबाट खुलेको छ । काठमाडौँमा फेला परेका उनीहरूलाई प्रहरीले फुपुको जिम्मा लगाएको पनि प्रहरी निरीक्षक दासले बताउनुभयो ।

नेकपा समाजवादी बागमती प्रदेश संसदीय दलको जिम्मेवारी तोकियो मनु सिग्देल प्रमुख सचेतक

समाज संवाददाता

हेटौडा: नेकपा एकीकृत समाजवादीको बागमती प्रदेश संसदीय दलको जिम्मेवारी तोकिएको छ । सोमबार बसेको संसदीय दलको बैठकले मकवानपुरको प्रदेशसभा सदस्य मनु सिग्देल संसदीय दलको प्रमुख सचेतक बन्नुभएको छ । बागमती प्रदेशको राजधानी हेटौडास्थित प्रदेशसभा सचिवालयको संसदीय दलको कार्यालयमा बसेको दलको बैठकले उपनेतामा कृष्ण खनाललाई चयन गरेको छ । संसदीय दलको सचेतकमा बसुन्धरा हुमागाईंलाई चयन गरिएको हो । यसअघि आइतबार बसेको दलको बैठकले राजेन्द्र पाण्डेलाई दलको नेतामा चयन गरेको थियो । बागमती प्रदेशमा नेकपा एकीकृत समाजवादीले अल्पमतमा परेको सरकारलाई विकास निर्माणको नयाँ कार्यक्रमहरू स्वीकृत नगर्न, अबण्डामा राखिएको रकम निकास गनरं र आर्थिक अनुशासनलाई कायम गर्न मुख्यमन्त्री तथा

मन्त्रपरिषद्को कार्यालयलाई पत्राचार गर्ने भएको छ । प्रदेशमा गठबन्धनको सरकार बनाउन कांग्रेस र माओवादीसँग समन्वय गर्ने जिम्मा दलको नेता राजेन्द्र पाण्डेलाई दिएको छ । ३ दलको सरकार निर्माणपश्चात् सरकारको तर्फबाट न्यूनतम साभ्ना कार्यक्रमको मस्यौदा तयार गर्न समाजवादीका सांसदहरू माधव पौडेल, बसन्त मानन्धर, मीना ज्वाली, बसुन्धरा हुमागाईंलाई जिम्मेवारी दिएको प्रमुख सचेतक सिग्देलले जानकारी दिनुभयो ।

समाजवादीका नेता पाण्डे प्रदेशको मुख्यमन्त्री बन्न कसरत गरिरहनुभएको छ । यद्यपि नेता पाण्डेले प्रदेशको मुख्यमन्त्री पाउने सम्भावना कम भन्दै गएको छ । बागमती प्रदेशको मुख्यमन्त्री बन्न कांग्रेस बागमती संसदीय दलका नेता ईन्द्रबहादुर बानियाँ अघि बढ्नुभएको छ । योसँगै गठबन्धनको सरकार प्रदेशमा सक्रिय भएर एक हुनुपर्नेमा समन्वयको अभाव भइरहेको छ । कांग्रेसको सूचना नआउँदा सोमबार दिउँसो २ बजेलाई बोलाइएको संसदीय दलको बैठक स्थगित भएको छ । मुख्यमन्त्रीमा बानियाँ आफू हुनुपर्ने भन्दै पार्टी सभापति शेरबहादुर देउवासँग भेटघाटमै हुनुहुन्छ । यता गठबन्धनको माओवादी संसदीय दलका नेता शालिकराम जम्मेकट्टेले पनि सरकार छिट्टै परिवर्तन हुने बताउनुभएको छ । केही प्राविधिक कारण ढिलो भएको भन्दै दलहरू यसको तयारीमा अघि बढिसकेको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

YAMAHA
RACE FOR THE ACE

1 GOLDEN ACE EVERY WEEK

3 GOLDEN ACE BUMPER

INSTANT DISCOUNT UPTO Rs. 1,00,000/- ON PURCHASE

FINANCE POWERED BY MAW INVESTMENT PVT. LTD.

MODEL	PRICE
XTZ150	Rs. 4,81,900/-
XTZ125	Rs. 5,39,900/-
XTZ135	Rs. 4,47,900/-
FZ150	Rs. 3,34,900/-
FZ135	Rs. 3,14,900/-
FZ125	Rs. 2,89,900/-
FZ115	Rs. 2,46,900/- (DRUM)
FZ115	Rs. 2,66,900/-
FZ115	Rs. 2,24,900/-
FZ115	Rs. 2,46,900/-

Authorised Distributors: KATHMANDU VALLEY, EASTERN REGION, CENTRAL REGION, WESTERN REGION, MID WESTERN REGION, FAR WESTERN REGION.

सम्पादकीय

नैतिकताको प्रश्न

नेकपा एमाले विभाजनपछि केन्द्रदेखि प्रदेश संसदमा दलहरूको हैशियत पनि फेरिएको छ । सत्तारूढ दल विभाजन भएपछि सरकार अल्पमतमा परेकाले नैतिक प्रश्न उठ्न थालेको छ । नैतिकताको राजनीति गरेकाहरूलाई नेतृत्वको आदेश पालना गर्ने वा आफ्नो इमानमा चल्ने भन्ने प्रश्न देखिन्छ । यस्तै दोधारा बाजामती प्रदेशका मुख्यमन्त्री अष्टलक्ष्मी शाक्य परेकी छन् । कानुनीरूपमा ३० दिनको समय भए पनि नैतिक प्रश्न उठेको छ । बाजामती प्रदेशमा नेकपा एकीकृत समाजवादीले औपचारिकरूपमा नै कुनै नयाँ निर्णय नगर्न सरकारलाई चेतावनी दिएको छ । अल्पमतमा परिसकेपछि इमानदार नेतृत्वले आफूलाई वैधानिक प्रमाणित गराउनेतर्फ पहल गर्नुपर्छ । केही दिन सतामा बस्नुभन्दा विश्वासको मतका लागि प्रस्ताव गर्नु नै नैतिकता हुनेछ ।

नैतिकताभन्दा केही दिन वा केही घण्टा नै भए पनि सत्ता नै प्रिय लाग्ने वर्तमान परिस्थितिमा त्यो भन्दा फरक व्यवहार कुनै नेताबाट अपेक्षा गर्नु कल्पनामात्र हो । तर बाजामती प्रदेशका मुख्यमन्त्रीसँग त्यसको अपेक्षा गर्न सकिने उनका विगतले देखाउँदछ । बाजामती प्रदेशको मुख्यमन्त्री अष्टलक्ष्मी शाक्यको सरकार आधिकारिकरूपमा अल्पमतमा परेको छ । निर्वाचन आयोगबाट दल विभाजनको आधिकारिक पत्र प्रदेशसभामा पुगेको र नेकपा (एस)ले वर्तमान सरकारलाई समर्थन नभएको लिखित नै दिएपछि नेकपा एमालेको नेतृत्वको बाजामती प्रदेश सरकार आधिकारिकरूपमा अल्पमतमा परेका हो । यही अवस्था प्रदेश नम्बर १ मा पनि छ । दुईवटै सरकारको नेतृत्वलाई नैतिक संकट आइपरेको हो ।

बाजामती प्रदेशमा नेकपा एकीकृत समाजवादीले अल्पमतमा परेको सरकारलाई विकास निर्माणको नयाँ कार्यक्रमहरू स्वीकृत नगर्न, रकम निकास नगर्न र आर्थिक अनुशासनलाई कायम राख्न मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई पत्राचार गरेको छ । सरकारमा जाने दिनगन्ती सुरु भएपछि विपक्षीले सरकारमाथि प्रश्न उठाउनु स्वभाविक हो । यस्तो अवस्थामा कर्मचारी प्रशासनले समेत मन्त्रीहरूलाई कति विश्वास गर्ने र काम गराउने भन्ने प्रश्न पनि उठ्छ । कर्मचारी प्रशासन अल्पमतको सरकार, जो निकट भविष्यमै विस्थापित हुँदैछ भन्ने भएपछि विपक्षीलाई सहयोग गर्दछ, तर सरकारलाई टेर्ने अवस्था हुँदैन । त्यसैले केही दिन सरकारमा बस्नुभन्दा नैतिकरूपमा अल्पमतमा परेपछि मार्ग प्रशस्त गर्नु नै नैतिक प्रश्नको जवाफ हुनसक्छ ।

सरकार बन्नु वा फेरबदल हुनुसँग आमनागरिकलाई चासो छैन । नेताहरू भन्दाजनामात्र गर्दछन् भन्ने धारणा जनतामा परिसकेको छ । दलका नेताहरू भनेको सत्ताका लागि अनैतिक कर्मसमेत गर्न पछि पर्दैनन् भन्ने जनताको बुझाइमा सुधार ल्याउन र नेतृत्वप्रति विश्वास जगाउनका लागि केही मौकाहरू आउने गर्दछन् । त्यही मौका यतिबेला बाजामती प्रदेश सरकारको नेतृत्वसमक्ष आएको देखिन्छ । आम नागरिकको आँखाबाट हेर्ने भन्दा राजनीतिक दृष्टिकोण फरक हुने गर्दछ । नैतिकरूपमा बाटो खुला गर्नेभन्दा पनि अविश्वासको प्रस्ताव पार्ने वा ३० दिनभित्र विश्वासको मत लिने सरकारको नेतृत्वको चिन्तनमा भरपर्ने देखिन्छ । अल्पमतमा परेपछि कुनै कामसमेत गर्न नपाउने अवस्थामा सत्तामा बस्नु कति नैतिक हुन्छ ?

बालअधिकारको संरक्षण बाल सहभागिताबाट नै सुनिश्चित

सन्दर्भ राष्ट्रिय बालदिवस २०७८

प्रकाश खतिवडा

राष्ट्रिय बालदिवस २०७८ को यस वर्षको नारा सामान्य अवस्था वा कोभिड महामारी: बालअधिकारको संरक्षण हामी सबैको जिम्मेवारी रहेको छ । सुन्दर, समुन्नत र सभ्य समाजको निर्माणका लागि बालअधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा राज्यलगायत सबैको सक्रियता अत्यन्त आवश्यक हुन्छ । भावी चुनौतीहरूको सामना गर्दै समाज र देशलाई विकासको पथमा अगाडी बढाउन सक्ने नागरिक भनेको आजका बालबालिका नै हुन् । ति बालबालिकाको बालअधिकार हनन भयो भने वा तिनको संरक्षणको हकबाट कृण्ठित भएभने भावी पुस्ता कस्ता हुने हुन सम्भन्धै कहलि लाग्दछ । हामी नागरिक समाज कस्तो क्षमतावान भोलिको देश हाँके जनमत तयार गर्दछौं सबैले म म भनि सौँचुपर्ने बेला आएको छ । साथै राज्यलाई कतिको जिम्मेवार बनाउँदै छौं सोचौं है । बालबालिकाविरुद्ध हुने सबै प्रकारका हानी वा जोखिमहरूबाट उनीहरूलाई संरक्षण गर्नु बाल संरक्षण हो । अर्को शब्दमा, बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक, संवेगात्मक, सामाजिक, नैतिक तथा बौद्धिक विकासमा गम्भीर नकारात्मक असर पर्ने खालका कुनै पनि कार्य वा व्यवहारबाट उनीहरूलाई जोगाउनु नै बालसंरक्षण हो । बालबालिकाविरुद्ध हुने भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा (शारीरिक, मानसिक), शोषण (शारीरिक, यौन, श्रम) बेवास्ता र उपेक्षा वा हेल्चेक्याड, अपहरण तथा अन्य हानिकारक अभ्यासहरूले बालबालिकामा तत्कालीन र दीर्घकालीन हानि पुग्दछ ।

बालबालिकालाई प्रभाव पार्ने विषयमा बालबालिकाले पनि आफ्नो विचार व्यक्त गर्न पाउने, आफ्नो धर्म तथा संस्कृति मान्न पाउने, उनीहरूको विचार र भावनाको कदर ठुला अभिभावक, दाई दिदिहरूबाट गरिनु पर्ने तथा अन्य सामुहिक भेला, छलफलमा संलग्नता र संगठन खोल्न तथा शान्तिपूर्ण ढंगबाट भेला हुने र सामाजिक कृयाकलापहरूमा सहभागी हुन पाउने अधिकार नै बालबालिकाको सहभागिताको अधिकार हो । यो अधिकारले बालबालिकाको अरु अधिकार प्राप्त गर्न समेत सहयोग पुग्ने भएकोले यसले समग्र बालअधिकारको क्षेत्रमा विशेष महत्त्व राख्दछ । बाल सहभागिता अभिवृद्धि

गरे नै बाल संरक्षण पनि गर्न सकिएका प्रसस्त उदाहरणहरू छन् ।

बालअधिकारको सवालगत मुद्दा अन्तर्गत बालसहभागितालाई परिवार देखी राज्यतहसम्म स्थापित गर्ने अभियानमा नेपालमा राष्ट्रिय संजालको रूपमा कन्सोर्टियम नेपाल कृयाशिल भईरहेको पाइन्छ । यसका साथसाथै बालसहभागिताको सकारात्मक आन्दोलन देश व्यापि रूपमा सञ्चालन गर्दै आईरहेको कन्सोर्टियम नेपालले पछिल्लो समयमा विभिन्न संजाल, सदस्य संस्था, बालअधिकारकर्मी तथा अभियानकर्ताहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा संविधानमा नै बालसहभागितालाई स्थापित गर्न सकेको हो । संविधानमा नै बाल सहभागिताको सुनिश्चित गर्न सक्नु कन्सोर्टियम नेपाल र समग्र बालबालिकाको पैरबिको उपलब्धि हो भनि भन्न सकिन्छ । त्यसैले बालसहभागिताको आन्दोलनलाई अब नयाँ ढंगले अगाडी बढाउन आवश्यक छ र संविधानमा समावेश भएको विषयलाई स्थानिय, प्रादेशिक र संघिय तहमा बन्ने कानुन तथा नीतिहरूमा पनि सम्बोधन गर्न र गराउनको लागि पनि कन्सोर्टियम नेपाल तथा यसका सदस्य संस्थाहरूको अहम र अग्रणी भूमिका रहन्छ । अब सबै प्रदेश र स्थानिय पालिकाको बाल सहभागिता कार्यढाँचा तयार गरि बाल संरक्षणका लागि सहभागिताको सुनिश्चित गरिनु पर्दछ । कन्सोर्टियम नेपालको सहजिकरणमा केहि प्रदेश र पालिकाले बाल सहभागिता कार्यढाँचा तयार गरि कायान्वयमा आईसकेको छ भने अन्य प्रदेश र पालिकाले बालसहभागिता कार्यढाँचा तयार गर्ने प्रकृयामा रहेको पाइन्छ । कानुनमा लेखिएका विषयलाई अक्षरस पालना गर्नु सरकार र नागरिक समाजको दायित्व र कर्तव्य हुन आउँछ ।

बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक, सामाजिक, संवेगात्मक, नैतिक तथा बौद्धिक विकासमा गम्भीर नकारात्मक असर पर्ने खालका कार्य वा व्यवहारबाट उनीहरूलाई जोगाउनु नै बालसंरक्षण हो । अर्को शब्दमा भन्दा बालबालिकामाथि हुने सबै खालका हानीनोक्सानीहरूबाट उनीहरूलाई सुरक्षा दिनु बालसंरक्षण हो । बाल संरक्षण भनेको उपेक्षा, हिंसा, दुर्व्यवहार र शोषणबाट बालबालिकालाई जोगाउनु हो भनेर व्याख्या गरेको पनि पाइन्छ । बाल संरक्षणको मुद्दालाई अघि बढाउँदै बाल संरक्षणको सुनिश्चितताको लागि नेपालभरि कै बाल संरक्षणको क्षेत्रमा कृयाशिल संस्थाहरूको छाता संगठनको रूपमा रहेको राष्ट्रिय बाल संरक्षण संजाल नेपाल कृयाशिल भएको पाइन्छ । यसले बालबालिकालाई जोगाउन, सुरक्षा र संरक्षण गर्न सरकारलाई निती

बनाउन र कार्यनिधि बमोजिम कार्यक्रम संचालन गर्न समन्वय र सहकार्य गर्दै आईरहेको पाइन्छ । बालबालिकामाथि उसका बाबुआमा, अभिभावकको वा परिवारको आर्थिक वा सामाजिक हैसियत, वर्ग, जातजाति, लिङ्ग, भाषा, धर्म, राजनीतिक आस्था वा अन्य विचारहरू, जातिय वा सामाजिक उत्पति, सम्पति, अशक्तता, जन्म वा अन्य हैसियत लगायतका आधारमा भिन्न तथा फरक फरक प्रकारको असमान व्यवहार गर्नु भेदभाव हो । त्यस्तै बालबालिकामाथि निजको रूप, शारीरिक वा मानसिक अवस्था, लिङ्ग, रङ्ग वा वर्ण, जाति, धर्म, विचार वा आस्था, भौगोलिक प्रतिनिधित्व (तराई वा पहाड) आदिका आधारमा पनि भेदभाव भएको पाइन्छ ।

कोभिड-१९ को महामारीबाट धेरै बालबालिकालाई शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित, यौन दुर्व्यवहारको प्रताडना, आफ्नै घरमा हिंसासंगतका समस्याबाट गुञ्जिनु परेका हामी सबैमा सर्वविदितै छ । बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक वा बौद्धिक, भावनात्मक वा संवेगात्मक र सामाजिक विकासमा तत्काल वा दीर्घकालीन रूपमा आघात पुऱ्याउने नकारात्मक व्यवहार वा क्रियाकलापहरू बाल दुर्व्यवहार हो । अधिकांश अवस्थामा खासगरी आमाबुबा, अभिभावकले उपयुक्त स्तरको सेवा तथा संरक्षण दिन नसकेको वा बेवास्ता गरेको कारणबाट बालबालिकाले दुर्व्यवहार भोग्नु परेको पाइन्छ । प्रायः वयस्कले बालबालिकामाथि दुर्व्यवहार गर्दछन् तर कतिपय अवस्थामा बालबालिकाले पनि अरु बालबालिकामाथि दुर्व्यवहार गर्न सक्छन् । बाल दुर्व्यवहार अन्तर्गत भावनात्मक दुर्व्यवहार, शारीरिक दुर्व्यवहार, यौन दुर्व्यवहार, बेवास्था वा उपेक्षा, हेल्चेक्याड, मौखिक दुर्व्यवहार आदि पर्दछन् ।

बालबालिकालाई सामाजिक वा आर्थिक लाभका लागि श्रममा संलग्न गराउनु बालश्रम हो । नेपालमा कानुनले बालबालिकालाई उमेरका आधारमा स्वीकार्य र अस्वीकार्य कामहरू तोकेको छ । अर्थात् १४ वर्ष उमेर नपुगेका बालबालिकालाई कुनै पनि श्रममा लगाउन नपाइने तथा १६ वर्ष पूरा गरेका बालबालिकालाई प्रकृया पुऱ्याएर हप्ताको ६ दिन दैनिक ६ घण्टामध्ये आधा घण्टा विराम पाउने गरी कानुन बालश्रम निषेध र नियमित गर्ने ऐनले तोकेको काममा लगाउन पाउने प्रावधान रहेको छ । नेपाललाई नै बालश्रम मुक्त राष्ट्र घोषण गर्ने अभियानमा राष्ट्रिय बाल संरक्षण संजाल नेपाल कार्य गरिरहेको छ । यसले

आफ्नो थिमेटिक क्षेत्र पहिचान गरि बालश्रमको अन्त्य, विपदमा बालबालिका र बाल संरक्षण प्रपालिको सुदृढिकरणको लागि संघीय मन्त्रालय, प्रादेशिक सामाजिक बिकास मन्त्रालय, राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद र सरोकारवाला निकायहरूसँग समेत सहकार्य गर्दैअघि बढेको पाइन्छ । विशेष गरि स्थानिय स्तरको निति तर्जुमामा पैरबि, सहयोग र सहकार्य गर्दै टोल, वडा र पालिकालाई बालश्रम अन्त्यको घोषणा गर्दै सिगो देशलाई नै बालश्रम मुक्त राष्ट्र बनाउने कार्यमा यो दृढताकासाथ आफ्नो थिमेटिक क्षेत्रमा कृयाशिलभएको पाइन्छ ।

नेपालको सन्दर्भमा १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाले उनीहरूको स्वास्थ्य, शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक, नैतिक तथा सामाजिक विकासमा नकारात्मक प्रभाव पर्ने गरी तथा उनीहरूको शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकार कृण्ठित हुने गरी गरिने काम बालश्रम हो । बालबालिकालाई सामाजिकीकरण गर्न, सीपहरू सिक्न, सिकाउनका लागि तथा उनीहरूको संरक्षण हुने गरी आफ्नै घरमा वा विद्यालयमा वा समाजमा गरिने काम जसले उनीहरूको शारीरिक, मानसिक विकासमा नकारात्मक असर गर्दैन भने त्यसलाई बालश्रम भनिदैन ।

बालबालिकामा खर्च होईन लगानि गर्नु पर्दछ भन्ने बारेमा सचेत हुनुपर्दछ । राज्यको तिनै तहमा बालबालिकाको क्षेत्रमा लगानि गर्ने लगानि योजना हुनुपर्दछ । सबै स्थानियतहको बाल संरक्षण निति बन्नुपर्दछ । हरेक गाउँपालिका र नगरपालिका बालमैत्री हुनुपर्दछ जसको लागि योजनाबद्ध रूपमा लक्ष्य र कार्ययोजना हुनुपर्दछ । आवाजबिहिन बालबालिकाका आवाजहरू बुल्नु गर्न सकिएको छैन । कानुनको कार्यान्वयनको अभावले कानुन निरिह बन्दै गईरहेको आभाष हुँदैछ । बालबालिकाको आवाज उठाउने नागरिक अगुवाहरूलाई राज्यले बालअधिकारको संरक्षणको सवालमा कार्यगत एकता समन्वय र सहकार्य गर्दै के गदा बालअधिकारको सम्बर्धन गर्न सकिन्छ छलफल चलाउनु पर्नेमा खासै आशा गरेजस्तो उपलब्धि हासिल हुन सकेको पाइदैन । नागरिक समाजले बालसहभागिताको सुनिश्चित गर्दै बालअधिकारको संरक्षण र सम्बर्धनको सबालमा राज्यको भूमिका दरिलो भएको हेर्ने उत्कट अभिलाषा बोकेको पाइन्छ । राष्ट्रिय बालदिवस २०७८ को नारा सामान्य अवस्था वा कोभिड महामारी : बालअधिकारको संरक्षण हामी सबैको जिम्मेवारी रहेको छ । यस अवसरमा सबैलाई बालबिकास, बाल सहभागिता तथा बालअधिकारको संरक्षण र सम्बर्धन कार्यमा सरिक हुन बालअधिकारकर्मीको नाताले आग्रह गर्न चाहन्छु । घन्यबाद ।

लेखक, बाल कल्याण समाज, मकवानपुरका अध्यक्ष तथा राष्ट्रिय बाल संरक्षण संजाल नेपालका कार्य गरिरहेको छ । यसले

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय ५२०४९५	फापरबारी इलाका ६२९९८०
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल १००	चित्लाङ इलाका ६२१०००
ट्राफिक प्रहरी १०३	वारुण यन्त्र १०१
वडा प्रहरी ५२०२९९	बालबालिका खोजतलास केन्द्र १०४
पशुपतिनगर इलाका ५२०५९८	बाल हेल्पलाइन १०९८
मनहरी इलाका ९८५५०९६१	हेलो सरकार ११११
भीमफेदी इलाका ६९१४६२	नेपाल टेलिकम सोधपुछ १९७
पालुङ इलाका ६२०४६७	

तपाईंको राशिफल

पं. ज्योतिष: तोयानाथ सुवेदी
ॐ तुलसी मीडिकल हल, हेटौँडा-८, कमाने
सम्पर्क: ९७४५०२८५५५

- मेष** : समुदायको भलाई हुने काम सम्पादन जापरने यो छ ।
- वृष** : व्यवसायिक र पेशागत जीवनमा सरिक भइने समय छ ।
- मिथुन** : प्रयत्नले काममा सफलता मिल्ने समय यो छ ।
- कर्कट** : प्रेम र मित्रताको बन्धन भन बलियो भएर जाने छ ।
- सिंह** : अधिकार र प्रतिष्ठा जोगाउन सफल भइने समय छ ।
- कन्या** : रचनात्मक कार्यबाट सन्तुष्टी मिल्ने समय यो छ ।
- तुला** : अचल सम्पतिको उपयोग हुने समय यो छ ।
- वृश्चिक** : विछोडीएका परिवारजनसँग मिलन हुने समय यो छ ।
- धनु** : सानो प्रयत्नले ठूलो काम हात लाग्ने समय यो छ ।
- मकर** : इर्ष्यालुहरूको मनोबल कमजोर रहने समय छ ।
- कुम्भ** : स्वास्थ्य समस्याले धन व्यय हुने समय छ ।
- मीन** : साभेदारी र सदापदाका कामबाट लाभ प्राप्त ।

बालदिवस र आजका बालबालिका

राजनी पौडेल

बालअधिकार बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । बालबालिकाको सामाजिक सुरक्षा, शिक्षा, माया, स्नेह, शान्ति, समझदारी, बालमैत्री वातावरण, पोषिलो खाना नै नैसर्गिक अधिकार हो । अझै भन्नुपर्दा बालविकास, बालसंरक्षण,

बालसहभागिता नै बालअधिकार हो । १८ वर्ष मुनिका उमेर समुहका मानिस नै बालबालिका हुने । २०६८ को जनगणना अनुसार नेपालमा १८ वर्ष मुनिका उमेर समुहका भण्डै ४०% व्यक्तिहरू रहेका छन् । अर्थात् नेपालमा कुल जनसंख्याको भण्डै ४०% जति बालबालिका रहेका छन् । बालबालिकाका अधिकार र आवश्यकताका विषयमा नियम कानुन नै पारित भैसकेको अवस्था छ । महिला र बालबालिकालाई एउटै दृष्टिकोणले हेर्ने गरिए पनि हाल आएर बालबालिकाका लागि मात्रै छुट्टै क्षेत्राधिकार प्रदान गरिएको छ । त्यसैले भोलिको युवा आजका बालबालिकाका लागि विशेष हेरचाह पुऱ्याउनु, हरेक क्षेत्रको विकास गर्नु र राज्यको कर्तव्य हुन आउँछ । तत्कालिन रानी रत्न राज्यलक्ष्मी देवी

शाहले वि.सं. २०२१ भदौ ४ गते नेपाल बाल संगठन नामक बालसंस्थाको स्थापना गरेपश्चात प्रत्येक वर्ष भदौ ४ गते बालदिवस मनाउन थालिएको हो । भारत भ्रमणमा निस्कने क्रममा अनाथ, दुहुरा, असहाय, अपाङ्ग अरु पुगेका बालबालिकालाई उचित स्याहार, सुरक्षा र शिक्षादीक्षाको राम्रो प्रबन्ध गराएर राखेको देखा त्यसैबाट रानी प्रभावित भई नेपालमा पनि यस कार्यको सुरुवात गरेको हुन् । यसरी आफ्नै जन्मदिनको अवसर पारेर बालमन्दिरको स्थापना गरी अनाथ, दुहुरा, असहाय बालबालिकालाई संरक्षण दिएको दिन भदौ ४ गतेलाई नै राष्ट्रिय बालदिवसको घोषणा गरि प्रत्येक वर्ष भदौ ४ गते बालदिवस मनाउन थालिएको हो । भदौ ४ गते रानीको जन्मदिन पर्ने हुँदा राजतन्त्रको अन्त्य भइसकेको त्यस दिन

बालदिवस मनाउन उपयुक्त नहुँदा लोकतन्त्रको स्थापना पश्चात वि.सं. २०६३ देखि भने भदौ २९ गते बालदिवस मनाउन थालिएको छ । संयुक्त राष्ट्र सङ्घ बालअधिकार सम्बन्धि महासन्धि १९८९ पारित भइसकेपछि १९९० सेप्टेम्बरका दिन नेपालको अन्तरिम सरकारले त्यस प्रस्तावलाई अनुमोदन गर्‍यो र बालदिवस मनाउने घोषणा गर्‍यो । जस अनुसार भदौ २९ गते राष्ट्रिय बालदिवस मनाउने गरिन्छ । नयाँ व्यवस्था लागू भएपश्चात बालबालिकाका हकहित, संरक्षण, अधिकारको सम्मान, प्रवर्द्धन र आवश्यकता परिपूर्ति गर्नका लागि भनेर बालबालिका सम्बन्धि ऐन, २०७५, बालबालिकाका अधिकार सम्बन्धि विभिन्न प्रस्तावहरू पारित भैसकेका छन् ।

अध्ययनको तीन वर्ष बित्यो, अघि बढेन काठमाडौं-रक्सौल रेलमार्ग

काठमाडौं: काठमाडौं-रक्सौल रेलमार्गको प्रारम्भिक अध्ययन भएको तीन वर्ष बिते पनि निर्माणका लागि प्रक्रिया अघि बढ्न सकेको छैन। संघीय राजधानीलाई भारतको बिहार राज्यको रक्सौलसँग जोड्ने गरी रेलमार्ग निर्माण गर्ने योजना बनाएर अध्ययन भए पनि दुई देशबीचमा सम्झौता हुन बाँकी हुँदा थप अध्ययन भएर निर्माणमा जान नसकेको हो।

नेपाल सरकार र भारत सरकार बीच सम्झौतापत्र (एमओयु) मा हस्ताक्षर गरेपछि मात्रै प्रक्रिया अघि बढ्ने रेल विभागका महानिदेशक दीपक भट्टराईले बताउनुभयो। सो सम्बन्धी पत्र तयार पनि भइसकेको छ। उहाँले भन्नुभयो, 'समय मिलाएर दुई देशका बीचमा हस्ताक्षर गर्नमात्रै बाँकी छ।'

भारतीय पक्षले सन् २०१८ मा प्रारम्भिक (प्रिलिमनरी इन्जिनियरिङ एण्ड ट्राफिक सर्वे) अध्ययन सकेको महानिदेशक भट्टराईले बताउनुभयो। पहिलो चरणको काम भए पनि अझै महत्वपूर्ण काम बाँकी रहेको उहाँले बताउनुभयो। अब हुने विस्तृत अध्ययनमा 'फाइनल लोकेसन सर्वेक्षण' हुनेछ। उहाँले भन्नुभयो, 'त्यसका लागि पहिले दुई देशका बीचमा समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर हुनुपर्छ।' फ्रण्डे दुई महिनादेखि भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयमा नेतृत्व नभएकाले पनि तत्काल केही गर्न सकिने अवस्था नभएको विभागले जनाएको छ।

सो रेलमार्गको लम्बाई झण्डै १ सय ३५ किमी हुने प्रारम्भिक अध्ययनका क्रममा देखिएको छ। रेलमार्ग निर्माणमा कति लगानी लाग्ने यकीन नभएको महानिदेशक भट्टराईले बताउनुभयो। विस्तृत अध्ययन हुँदा नै पहिले त्यसमा लाग्ने लगानी यकीन हुने र त्यसकै आधारमा कहाँबाट व्यवस्थापन गर्ने भन्ने छलफल हुने उहाँले बताउनुभयो। 'लगानीका विषयमा कसले कति र कसरी गर्ने भन्ने स्पष्ट भइसकेको छैन। लगानी यकीन आएपछि त्यसकै आधारमा भारत सरकारलाई भन्ने कि अरु दातृ निकायलाई भन्ने भन्ने कुरा अघि बढ्नेछ', उहाँले भन्नुभयो, 'अहिले अन्तिम अध्ययन गरेपछि प्रतिवेदनले जे जे भन्छ त्यसका आधारमा अघि बढिनेछ।'

रेलमार्ग निर्माण गर्दा ब्रोड गेजमा गर्ने उल्लेख छ। भारत सरकारले निर्माण गरिरहेका दुई देश जोड्ने अरु रेलमार्ग पनि ब्रोड गेजमा नै निर्माण भएको थियो। दुई देश जोड्ने सो रेलमार्ग निर्माण भएर रेल सञ्चालनमा आएपछि भारतबाट आयात हुने सामान सीमासम्म ल्याउन र त्यहाँबाट संघीय राजधानीसम्म लाग्ने लागत कम हुने अपेक्षा गरिएको छ। भारतबाट आयात हुने सामानको ठूलो हिस्सा वीरगञ्जबाट आउने र त्यो सामानमध्ये काठमाडौंमा आइपुग्ने धेरै भएकाले पनि लागत कम हुनेछ। आयातका लागि कम लागत हुँदा त्यसले सामानको समेत मूल्य पनि घट्न जाने अपेक्षा गरिएको छ।

सरकारले आफ्नै लगानीमा पूर्व-पश्चिम विद्युतीय रेलमार्ग अघि बढाइरहेको छ भने छिमेकी देशसँग जोडिने गरी रेलमार्गको कतै अध्ययन र कतै निर्माण अघि बढाइएको छ। सन् २०१२ मा भारत सरकारसँग दुई देशको सीमा जिल्ला जोड्ने गरी पाँच ठाउँमा रेलमार्ग निर्माण गर्ने सहमति भएको थियो।

भारत सरकारको अनुदान सहयोगमा पाँच स्थानमा रेल निर्माण गर्ने भनिए पनि एउटा यो र अर्को बथनाहादेखि विराटनगरको रेलमार्गमा मात्रै निर्माण भइरहेको छ। बथनाहादेखि विराटनगरमा १८ किमीमध्ये १० किमी निर्माण भइसकेको छ। अरु तीन स्थानमा भने सुरु नै हुनसकेको छैन। नेपालमा राणाकालमै विसं १९८४ तिर भारतको रक्सौलदेखि नेपालको अमलेखगञ्ज तथा विसं १९९४ तिर जयनगरदेखि जनकपुरसम्म रेलसेवा थियो। त्यो बन्द भएको लामो समयपछि त्योभन्दा नयाँ प्रविधिको रेलमार्ग निर्माण गरिएको छ।

जयनगर-कुर्था रेल सञ्चालनकै लागि सरकारले गतवर्ष असोज २ मा दुई सेट रेल खरिद गरेको थियो। रेल सञ्चालनका लागि जनशक्ति, कार्यालयलगायत तयारी भएको थियो। सो खण्डमा पनि सेवा सुरु भइसकेको छैन। कुर्थाबाट जयनगरसम्मको रेलमार्गको निर्माण झण्डै दुई वर्ष पहिले नै सकिएको थियो। (स्रोत: रासस)

राप्रपा अब कहिल्यै फुट्दैन: कमल थापा

काठमाडौं: राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (राप्रपा) का अध्यक्ष कमल थापाले पार्टीलाई कहिल्यै नफुटाउने प्रतिज्ञा गरेका छन्। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी जिल्ला कार्यसमिति, भक्तपुरले सोमबार आयोजना गरेको एक कार्यक्रममा बोल्दै अध्यक्ष थापाले कम्प्युटिष्ट र नेपाली कांग्रेसको भन्दा फरक विचारधारा बनाएर हिँडेको राप्रपा अब कहिल्यै नफुट्ने बताएका हुन्।

अध्यक्ष थापाले आफ्नो पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरूलाई व्यक्ति नभई विचार र नेताको पछि नभई नीतिको पछि लाग्न पनि आग्रह गरे। उनले आगामी कार्तिक २७ गतेदेखि काठमाडौंमा पार्टीको केन्द्रीय महाधिवेशन हुने भन्दै नयाँ विधानअनुसार महाधिवेशन गर्न लागेको बताए।

अध्यक्ष थापाले भने, 'हामी राप्रपालाई कहिल्यै नफुटाउने र फुट्न नदिने अटोटका साथ अघि बढेका छौं, कम्प्युटिष्ट र कांग्रेसभन्दा फरक पहिचान बनाउन लागि परेका छौं, साथै हाम्रो पार्टीको केन्द्रीय महाधिवेशन आगामी २०७८, कार्तिक २७ गतेदेखि काठमाडौंमा हुँदैछ, पार्टीको महाधिवेशन नयाँ विधानअनुसार गरिनेछ।' अध्यक्ष थापाले ७ सय ५३ वटै गाउँपालिका र नगरपालिकाका अध्यक्षहरू महाधिवेशनका प्रतिनिधि हुने जानकारी दिए। उनले भने, 'प्रत्येक प्रदेश निर्वाचन क्षेत्रबाट कमिमा ९ जनाको दरले सक्रिय सदस्यहरूमध्येबाट महाधिवेशन प्रतिनिधि छनोट भएर आउनेछन्, पहिलेको जस्तो जिल्ला कार्यसमिति, क्षेत्रीय कार्यसमितिले छल्लाउन सक्ने व्यवस्था अब छैन।'

कार्यक्रममा राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका अध्यक्ष पशुपतिशमशेर जबराले कम्प्युटिष्ट सरकारलाई विस्थापित गरेर आएको नयाँ गठबन्धनले २ महिना बितिसकदा समेत मन्त्रिपरिषद्लाई पूर्णता दिन नसकेको बताए। उनले नेपालका ठूला पार्टी भनेको नमूना भएको भन्दै यसबाट नेपाली जनताले मुक्ति खोजेको बताए।

अध्यक्ष जबराले भने, '४ वर्षअघि मुलुकका दुई ठूला कम्प्युटिष्टहरू मिलेर चुनाव लडे, झण्डै साढे तीन वर्षसम्म बहुमत ल्याएर मुलुक चलाए, तर त्यो समयमा जनताले के पाए भन्दा हात्ती आयो हात्ती आयो फुस्सा।' अध्यक्ष जबराले यो मुलुकलाई भ्रष्टले चलाउन नसक्ने बताए। उनले अब राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले इमान र धर्म भएको नेतृत्व प्रदान गरी सरकार चलाउने दाबीसमेत गरे। (स्रोत: रातोपाटी)

बालदिवस र...

वि.सं. २०६८ को जनगणना अनुसार कुल जनसंख्याको ३८.२% बालबालिकाको संख्या रहेको छ। ६५.९% कुल साक्षर जनसंख्यामध्ये कक्षागत रूपमा कक्षा १ देखि कक्षा ५ सम्म उतीर्ण बालबालिकाको संख्या ३९% रहेको छ। कक्षा ६ देखि कक्षा ८ सम्म उतीर्ण संख्या २०.३% र एस.एल.सी सम्म उतीर्ण संख्या १०.२% रहेको छ। माथिको तथ्याङ्कलाई हेर्ने हो भने अझै पनि धेरैको संख्यामा विद्यार्थीहरू शिक्षाको पहुँचभन्दा बाहिर छन्। प्राथमिक तह उतीर्ण गरेपछि आधारभूत तहमा भर्ना हुने विद्यार्थीको संख्या घट्दो क्रममा रहेको देखिन्छ। त्यस्तै आधारभूत तह उतीर्ण पछि माध्यमिक तहको पहुँचमा पुग्ने विद्यार्थी संख्या पनि उत्तिकै कम रहेको तथ्याङ्कले बताउँछ। विद्यालय पढ्ने उमेरमा हुने गरेको बालविवाहले पनि बालबालिका बीचमा पढाइ छोड्न बाध्य छन्। २०६८ को अर्को तथ्याङ्क अनुसार १० वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह गर्ने बालबालिका १.०३% रहेको छ, १४ वर्ष भन्दा कम उमेर समूहका ११.५% बालबालिकाको विवाह भएको स्थिति देखिन्छ। त्यस्तै १५ देखि १९ वर्ष बीचको विवाहित संख्या ४८.९% रहेको छ। यसरी हेर्दा बाल विवाहको दर उच्च रहेको देखिन्छ। कम उमेरमै विवाह गरेर बाल विवाहको पीडा भोग्नेहरूको संख्या उच्च छ। उचित खानपान, शिक्षा, स्वास्थ्यको सुविधाबाट ओझेलमा परेका कैयौं संख्याका बालबालिका छन्। पारिवारिक स्थितिले गर्दा श्रम गर्न बाध्य र कुशल अभिभावकत्व पाउन नसक्दा सडक जीवन बिताउन बाध्य बालबालिका भेटिन्छन्। बाल अधिकारको कुरा

गरिरहेका घर परिवार भित्रै यातना सहेर बस्न बाध्य बालबालिका पनि छन् भने आपराधिक मानसिकता भएकाहरूबाट पनि बालबालिका उत्तिकै हिसामा परेका छन्। यसैले राष्ट्रव्यापी रूपमा बालदिवस मनाइरहेका उत्तम दिनको भाषण र लागू गरिएको नीतिनियमले बालबालिका प्रभावित हुन सके कि सकेन ? त्यसको कार्यान्वयनको विषयतिर ध्यान दिनु जरुरी देखिन्छ। आजसम्म जे जति बालदिवस मनाइयो ती सबै औपचारिकतामा मात्रै सिमित देखिन्छ। बालबालिकाका निम्ति चाहिने आधारभूत अधिकार र उनीहरूको संरक्षणको सवालमा कति उपलब्धि हासिल गर्न सकियो वा सकिएन ? भन्ने पक्षबाट पनि राष्ट्रिय बालदिवसको सार्थकतालाई मापन गर्न सकिन्छ बालदिवस आफैमा महत्वपूर्ण दिवस हो। झण्डै आधा आधि जनसंख्या ओगटेका बालबालिकालाई मान्यता दिएर बालबालिकाकै दिवसका रूपमा सम्पन्न गर्न खोज्नु सकारात्मक पक्ष हो। नयाँ परिवर्तनमा रहेर बालदिवस मनाउँदै गर्दा नयाँ प्रविधि, नयाँ प्रयोग र परिवर्तित नयाँ व्यवस्थाले आजका बालबालिकालाई सम्बोधन गर्न सक्थ्यो या सकेन ? बालबालिकाको व्यवहारमा, विकासमा, र सिकाइमा नयाँ उपलब्धि हासिल गर्न सक्थ्यो वा सकेन ? त्यसको समीक्षा हुनु जरुरी देखिन्छ। सर्वाङ्गीण बालविकासको मुद्दा उठाएर विभिन्न संघ, संगठन, सरकारी निकाय, गैर सरकारी निकाय, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था लगायत बालबालिकाको संरक्षणका निम्ति जे जति निकायहरू स्थापना भएका छन् ती सबैले बालबालिकाको पक्षमा प्रभावकारी कार्य गर्नु। सम्पूर्णमा बालदिवसको शुभकामना।

शुक्रबारसम्म चीनबाट ४४ लाख डोज खोप आइपुग्ने

काठमाडौं: स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले आउँदो शुक्रबारसम्म चीनबाट कोरोना भाइरसविरुद्धको ४४ लाख डोज खोप नेपाल आउने जनाएको छ। मन्त्रालयका अनुसार चीनसँग खरिद गरेको ६० लाख डोज भेरोसेल खोपमध्ये १६ लाख डोज यसअघि नै आइसकेको थियो। बाँकी ४४ लाख डोज खोप लिन नेपाल एयरलाइन्सको वाइडबडी जहाज १५ सेप्टेम्बरमा चीनको राजधानी बेइजिङ जाँदैछ सो जहाजले शुक्रबारसम्म ४० लाख डोज खोप काठमाडौं ल्याउनेछ। स्वास्थ्य सेवा विभागअन्तर्गतको खोप महाशाखा प्रमुख डा. सागर दाहालले नेपालमा भण्डारणमा रहेको खोप

सकिएपछि थप ल्याउन लागिएको बताए। दाहालका अनुसार यही शुक्रबारसम्म २ पटक गरेर खोप ल्याउने तयारी भइरहेको छ। 'यसअघि भण्डारणमा अन्य खोप भएकाले ल्याइएको थिएन, अहिले खोप खपत भएकाले ल्याउन लागेका हौं।' स्वास्थ्य मन्त्रालयले १८ वर्षमुनिका बालबालिकालाई दिन ४० लाख डोज मोडेर्ना खोप ल्याउने टुंगो लागिसकेको बताएको छ। त्यसैगरी ६० लाख डोज फाइजरको खोप ल्याउने प्रक्रिया अघि बढेको स्वास्थ्य राज्यमन्त्री उमेश श्रेष्ठले सार्वजनिकरूपमै बताइसकेका छन्। स्वास्थ्य मन्त्रालयको पछिल्लो तथ्यांकअनुसार नेपालमा पूरा मात्रा खोप

लगाउनेको संख्या १७.४१ प्रतिशत पुगेको छ। त्यस्तै पहिलो मात्रामात्र खोप लगाउनेको संख्यासमेत हिसाब गर्दा खोप पाउनेको संख्या १९.४५ प्रतिशत छ। स्वास्थ्य कार्यालय काठमाडौंका प्रमुख जनस्वास्थ्य प्रशासक बदीबहादुर खड्का काठमाडौं जिल्लामा पहिलो मात्रा खोप लगाउनेको संख्या ५१ र पूरा मात्रा खोप लगाउने ४१ प्रतिशत पुगेको बताउँछन्। हाल खोप सकिएकाले विदेश जानेहरूलाई बाहेक अरुलाई दिइएको छैन। स्वास्थ्य सेवा विभागका महानिदेशक डा. आरपी बिच्छिका अनुसार प्रदेशमा केही मात्रामा खोप मौज्जातमा रहेता पनि विभागमा आपतकालीन अवस्थामा दिन राखिएकोबाहेक खोप छैन। (स्रोत: अनलाइनखबर)

लाइसेन्स हराएको सूचना

हेटौंडा-१९ बस्ने दत्तप्रसाद स्याङतानका नाममा रहेको सवारी चालक अनुमतिपत्र (०२-०५-००६३३४२७) २०७८ साल भाद्र १९ गतेका दिन बिहान हेटौंडा-९, लामसुरेबाट हेटौंडा-२ सिदाथरुडि आउने क्रममा हराएको हुँदा कहीकतै देख्नुहुने वा पाउनुहुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा तल उल्लेखित मोबाइल नम्बरमा सम्पर्क गरिदिनुहुन अनुरोध गरिन्छ। सम्पर्क: ८८६०३२८५४८

HETAUDA CITY COLLEGE/ZENITH

2021 ADMISSION OPEN

Now Open for Registration
"Take Right Decision For Right Education"
ENROL NOW

Contact us:-
057-520750, 526660
Hetauda-5, Piple, Makwanpur
hetaudacitycollege.offical@gmail.com

PROGRAMME
 Commerce
 Science
 Hotel Management
 Computer Science
 Business Studies

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी

ELISA, CLIA तथा फुल्लि अटोमेटेड मेसिनद्वारा रगतको स्पेसल जाँचहरू गरिन्छ।

(HRL)

-थाईराइड
 -क्यान्सर
 -रक्तअल्पता
 -राथरोग
 -बाँकीपन
 -भाइरस सम्बन्धी सम्पूर्ण परीक्षण गरिन्छ।

साथै रगत, दिसा, पिसाब, पिप कल्चर समेत गरिन्छ।

सञ्चालनको छोटो अवधिमा हाम्रो सेवालाई विश्वास गर्दै सेवा गर्ने अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण सेवाग्राहीप्रति आभारसहित अब प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार सुगर जाँच निशुल्क र चौथो शनिबार थाइराइड जाँचमा ५० प्रतिशत छुट हुने सहर्ष जानकारी गराउँदछौं।

थप जानकारीको लागि **HRL**
हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी
 हेटौंडा-१, भिन्तुनाथ सम्पर्क फोन नं.: ०५७-५२०४५७/९८५५०३४०६३

Galaxy Z Fold3 | Flip3 5G

Pre-order now* & get

Buy Z Fold3 5G, get
 Flip3 5G, get

1 year breakage insurance and warranty.

hulas Fin Serve us.
 ARKO PHONE
 Exchange offer with cash benefits upto NPR. 6000.
 EMI Available without Credit Card.
 SHERISHA Mobile Hub
 Authorized Reseller of Hetauda
 C. 9861955000 / 9802812333

समृद्ध समाज राष्ट्रिय दैनिक

सम्पूर्ण विश्वसनीय स्थानीय समाचार र विचारका लागि

Please login
 www.samridhasamaj.com.np

HETAUDA CITY HOSPITAL PVT.LTD
 Htd-1, Sub-metropolitan
 phone: 057-520315

VACANCY ANNOUNCEMENT

Second date of publication 2078/05/09

Our Organization is seeking Applications from Qualified, Energetic and Experienced Candidates for the Following Designations.

S.No.	Designation	No.	Salary (Rs)	Min Qualifications
1	Medical Officer	1	Min Rs 3500	MBBS
2	Nursing Officer	1	18000-25000	MN/BSc Nursing
3	Staff Nurse	Few	14000-18000	PCL Qualification
4	CMA/ANM	Few	12000-14000	TSLC/+2
5	Administration	1	18000-25000	BBS/BBA complete

Experience, performance, Dedication and professionalism will be taken into consideration. Interested individuals are to submit their updated curriculum vite within 10 days of the first publication of this notice.

BUDDHA BAR & RESTAURENT

YOU STAY AT HOME We Deliver!

Hetauda-4, School Road,
 Contact: 9802923576, 9817276804, 9866331023

एमसीसीले दिने पैसा नेपालीबाटै उठाउन सकिन्छ: सांसद पुलामी

(फाईल तस्वीर)

समाज संवाददाता

हेटौंडा: नेकपा माओवादी केन्द्र मकवानपुर जिल्ला समन्वय समितिका अध्यक्ष एवम् बागमती प्रदेशसभा सदस्य प्रेमबहादुर पुलामीले एमसीसी राष्ट्रिय हितविपरित भएको बताउनुभएको छ । एमसीसी पारित गर्दा प्राप्त हुने रकमले देशमा आमूल परिवर्तन हुने भए उक्त रकम नेपालीहरूबाटै संकलन गर्न सकिने बताउनुभयो ।

नेकपा माओवादी केन्द्र, हेटौंडा-४ को पार्टी कार्यालय उद्घाटन कार्यक्रमका

प्रमुख अतिथि पुलामीले एमसीसीमार्फत् आउने भनिएको ५५ अर्ब रूपैयाँ ४ करोड नेपालीलाई भाग लगाउने हो भने एकजनाको भागमा एक हजार ८ सय मात्र पर्ने बताउनुभयो । नेपाल सरकारले खाता खोलेर रकम उपलब्ध गराउन आह्वान गरेको खण्डमा नेपालीहरूले उक्त रकम स्वतःस्फूर्त जम्मा गर्ने दाबी पुलामीले गर्नुभयो ।

नेपाली जनता राष्ट्रहितको लागि प्रतिबद्ध रहेको र जनतामा राष्ट्रिय भावना रहेको बताउँदै पुलामीले जनभावना विपरित गएर एमसीसी कुनैपनि हालतमा

पास गर्न नहुनेमा जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा माओवादी केन्द्र मकवानपुरका सल्लाहकार ऋषिराम पोखरेलले माओवादीले नै राष्ट्रियता जोगाउने स्पष्ट पार्नुभयो । उहाँले हालसम्म भएका राष्ट्रघाति सन्धिहरूबाट पनि अन्य दलको धारणा बुझ्न सकिने बताउनुभयो ।

प्रमुख अतिथि पुलामी र नेकपा माओवादी हेटौंडा नगर इन्चार्ज विवेक राईले संयुक्तरूपमा पार्टीको ब्यानर खोलेर पार्टी कार्यालय उद्घाटन गर्नुभएको थियो । माओवादीका नेता हरिप्रसाद ढकालको अध्यक्षता भएको कार्यक्रममा दीर्घनारायण भट्टराई, प्रदेश कमिटी सल्लाहकार कौशल पाण्डे, महिला नेत्री नमुना पाण्डेलागायतकाले मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा माओवादी केन्द्रका सचिवालय सदस्यहरू कमान सिंह पाख्रिन, नगर अध्यक्ष तीर्थबहादुर थापा, जिल्ला सदस्य जंगबहादुर विक, रिनेश श्रेष्ठ, ४ नम्बर वडा इन्चार्ज लवराज ठकुरी, मनकादेवी थापा, शान्ति श्रेष्ठ, अञ्जली थापालागायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

निपाह भाइरसप्रति सचेत रहन मन्त्रालयको आग्रह

काठमाडौं: स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले निपाह भाइरसको संक्रमणप्रति सचेत रहन आग्रह गरेको छ । मन्त्रालयले भारतमा यस प्रकारको भाइरसको संक्रमण देखिएकाले नेपालमा पनि फैलिन सक्ने भएकोले सचेत रहन आग्रह गरेको हो ।

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा कृष्णप्रसाद पौडेलले भारतसँग खुला सीमा भएकाले यहाँ पनि फैलिनसक्ने भएकाले सचेत रहन आग्रह गरिएको बताउनुभयो । भारतको केरला राज्यमा केही दिनदेखि निपाह भाइरसको संक्रमण देखिएको छ । उहाँका अनुसार नेपालमा अहिलेसम्म उक्त भाइरसका संक्रमित फेला परेका छैनन् । निपाह भाइरस एक प्रकारको पशुबाट मानिसमा सार्ने गम्भीर प्रकृतिको रोग लाग्ने भाइरस हो । यस भाइरस प्राकृतिकरूपमा 'फूट ब्याट' भन्ने प्रजातिको चमेरामा पाइन्छ ।

निपाह भाइरस जनावरबाट जनावर, जनावरबाट मानिस र मानिसबाट मानिसमा सार्ने गर्दछ । संक्रमित चमेराबाट सुँगुर, गाई, गोरुजस्ता जनावर हुँदै मानिसमा सार्ने गर्दछ । यस्तै संक्रमित पशुको संसर्गमा आएको फलफूल प्रयोग गरेमा, संक्रमित व्यक्तिको रगत, दिसा र पिसाबसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आएमा पनि निपाह भाइरस सार्ने गर्दछ ।

उक्त भाइरसका लक्षण ज्वरो आउने, रिंगटा लाग्ने, टाउको दुख्ने, मांसपेशी दुख्ने, वाकवाकी लाग्ने, श्वासपश्वासमा कठिनाई हुने र टन्सिलाइटिस देखिने गर्दछ । यो रोग बढी संक्रामक पनि हुने गरेको छ ।

निपाह भाइरसबाट बच्नका लागि फलफूल राम्रोसँग पखालेरमात्र खाने,

तरकारी सकेसम्म पकाएर खाने, गाईबस्तुको गोठ र फार्म सफा राख्ने, मासु काट्दा र पकाउँदा पञ्जा र मास्कको प्रयोग गर्ने, सकेसम्म पानी उमालेरमात्र पिउने, बेलाबेलामा साबुनपानीले हात धुने, भीडभाडमा जाँदा मास्क लगाउने गर्नुपर्दछ ।

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा पौडेलका अनुसार उक्त भाइरसबाट ४५ देखि ७५ प्रतिशत मानिसमा मृत्यु हुने जोखिम रहेको छ । विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्लुएचओ)ले निपाह भाइरसबाट सार्ने रोगलाई विश्वको १० प्राणघातक रोगमध्ये एक मानेको छ । उहाँले रोगको लक्षण देखिएमा उपचार गरिने बताउनुभयो । संक्रमणको लक्षण देखिनासाथ नजिकै स्वास्थ्य संस्थामा उपचार गराउन मन्त्रालयले आग्रह गरेको छ । (स्रोत: रासस)

सुनाचुरी वनको अध्यक्षमा जिम्बा

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मनहरी गाउँपालिका-६ मा रहेको सुनाचुरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको नयाँ कार्यसमिति चयन भएको छ । आइतबार भएको निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेस निकट फूलमाया जिम्बा नेतृत्वको प्यानल नै विजयी भएको हो ।

घडी चुनाव चिन्ह पाएका जिम्बाको प्यानलबाट उपाध्यक्षमा हस्तबहादुर थिङ, कोषाध्यक्षमा कृष्णबहादुर घिसिङ, सचिवमा

रमेश कार्की र सहसचिवमा दीपक विजयी हुनुभएको छ । सदस्यहरूमा पार्वती मुक्तान, जीतमान स्याङ्तान, बिन्दु थिङ, भरत जिम्बा, यशोदा शाही श्रेष्ठ र मनोज विश्वकर्मा विजयी हुनुभएको छ ।

अध्यक्ष जिम्बाले एमाले निकट सञ्चबहादुर लामालाई २४ र माओवादी निकट बाबुलाल रम्बालाई १४५ मतान्तरले पराजित गर्नुभएको थियो । सुनाचुरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा

१ हजार ४ सय १२ मतदाताहरू रहेका थिए । राष्ट्रिय मावि सुनाचुरी परिसरमा भएको समूहको निर्वाचनमा १ हजार ६७ मत खसेको थियो भने १६ मत बदर भएका थिए ।

१ सय ९८ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको सुनाचुरी सामुदायिक वनमा हाल ७ सय ६ घर उपभोक्ता रहेका छन् । एक घरबाट २ जनाले मतदान गर्न पाउने व्यवस्था रहेको छ ।

५३ जनाको स्वाब नमुना संकलन

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-१० स्थित गोरक्षेश्वर स्वाब संकलन केन्द्रबाट सोमबार ५३ जनाको स्वाब नमुना संकलन गरिएको छ । २१ जना महिला र ३२ जना पुरुषको स्वाब नमुना संकलन गरी कोरोना परीक्षणका लागि हेटौंडा अस्पतालको पीसीआर प्रयोगशालामा पठाइएको हेटौंडा उपमहानगर पालिकाका जनस्वास्थ्य निरीक्षक भोलाप्रसाद चौलागाईंले जानकारी दिनुभयो । कोरोना परीक्षणका लागि सोमबार स्वाब संकलन गराएकाहरूको कोरोना परीक्षणको रिपोर्ट मंगलबार दिउँसो २ बजे आउने चौलागाईंले बताउनुभयो ।

खुसीको खबर, खुसिको खबर

हाप्रे जिल्लाको कृषि सहकारी संघले आफ्ना सहकारीका कृषकहरूले उत्पादन गरेको ताजा तरकारी, फलफूलगायत अन्य कृषि उत्पादनहरू हु.प्र. चौरमा रहेको किसानको एगो मार्टबाट उचित मूल्यमा बिक्रि सुह गरेको छ ।

हागो पनि, राम्रो पनि ताजा पनि, स्वस्थ पनि

सहकारी मार्फत उत्पादित ताजा तथा सुरक्षित तरकारी फलफूल लगायत अन्य, गेडागुडी, दूध मह, चिया, कफी लगायतका खाद्य वस्तुहरू उचित मूल्यमा खरिद-बिक्रि गरिन्छ ।

थप जानकारीको लागि

जिल्ला कृषि सहकारी संघ लि., हु.प्र. चौर, हेटौंडा, फोन नं. ०५७-५२४८५७ प्रवर्द्धन सहयोग: तरकारी तथा फलफूल मूल्य शृंखला आयोजना र हेटौंडा उपमहानगरपालिका

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

स्व. श्रीमती बेला श्रेष्ठ

जन्म: २०२० चैत्र १७

स्वर्गारिहण: २०७८ भाद्र १७

हाम्रा परम स्नेही मित्र बिमल श्रेष्ठको ममतामयी माता बेला श्रेष्ठको असमायिक निधनप्रती हामी मर्माहित भएका छौं । आज १३ औं दिनको पुण्यतिथीमा दीवंगत आत्मा (माता)को चिरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनप्रती हार्दिक समबेदना प्रकट गर्न चाहन्छौं ।

साथीहरू

बलराम राना मगर	इराज सिंह ठकुरी	अनिल लटौला	प्रशन्न श्रेष्ठ
उमेश थापा	कौशली लामा	अनिल श्रेष्ठ	संजय कुमार गामी
प्रभाष कुँवर	निता मानन्धर	राजेश श्रेष्ठ	श्रीराम सुवेदी
बिनोद कुमार बानियाँ	रुपा ढकाल	दुवेश श्रेष्ठ	हेमराज नेपाल
निकेश कृष्ण श्रेष्ठ	सुमन बानियाँ	शान्ता राना मगर	विजय बिँडारी
पवन कृष्ण श्रेष्ठ	गोविन्द श्रेष्ठ	किशोर टंडन	
	मदन न्यौपाने	पवन ढकाल	